

Подобряване качеството на услугата на ГПТ с използване на информационни системи в град Русе

Павел Стоянов

Information systems and technologies in public passenger transport: *The paper deals with an issue of information for passenger and applied information tools in integrated public passenger transport systems. Attention is focused on general issues, on the groups of information needs, on the information tools for common passengers and special groups of passengers and at last on requirements for the website of integrated public passenger transport.*

Key words: *Information Systems and Technologies; passenger; public passenger transport*

ВЪВЕДЕНИЕ

Информационните системи и технологии са основните елементи, на транспортната услуга от градския пътнически транспорт (ГПТ). В значителна част от случаите, наличните възможности на технологиите и системите не се използват пълноценно и рационално. Целта на тази работа е да се направи преглед на някои основни видове от информационните системи и технологии, използвани в ГПТ в град Русе.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Текущото състояние на използваните информационни системи в ГПТ в България, все още не е на същото ниво, на което са други по - развити европейски държави. Но по - големите български градове като София, Бургас, Пловдив, Варна, Стара Загора, Русе и Плевен напредват в развитието на информационните системи в ГПТ. Това става благодарение на оперативна програма „Регионално развитие” – Интегриран градски транспорт, финансирана от Европейският съюз. Към настоящият момент част от програмата е реализирана. Монтирани са нови спирки, закупени са нови тролейбуси и автобуси, монтирани са графични табла с разписания и маршрут на линии по спирките и са поставени електронни информационни табла на възлови и натоварени спирки. Но това се случва само в по - големите градове като София, Варна и Бургас, поради включването им в програмата „Устойчив транспорт”. Необходимо е този процес да се ускори и да се реализира във всички градове с функциониращ обществен транспорт.

1.1 Информационни системи по спирките в ГПТ.

Състоянието на спирките е от важно значение за безопасността и удобството на хората използващи ГПТ. Така изглеждаха някои от спирките в гр. Русе до преди няколко месеца (фиг. 1.).

Фиг. 1. Спирка от ГПТ в гр. Русе

Първите стъпки по отношение подобряването на условията в ГПТ бяха предприети и в град Русе, старите спирки, които бяха в много лошо състояние бяха сменени с нови по-добри (фиг. 2).

Фиг.2. Нова спирка в гр. Русе.

В настоящият момент спирките в Русе изглеждат далеч по-добре, но все още нямат монтирани графични информационни или електронни информационни табла по тях. Новите спирки предлагат удобства, като удобен подслон при различни климатични условия, кошче за боклук, място за пушене, а на възлови и по-натоварени спирки са поставени и павилиони с напитки, вестници, цигари и други. Но все още не съществуват каквито и да е било информационни системи по тях, но изобилстват рекламни билбордове.

За град с размерите на Русе би било добре да се поставят информационни табла, било то електронни или просто графични, дори само на по-натоварените спирки. Това би улеснило доста хората, които използват ГПТ в града, и може да спомогне да привлече интереса на други хора, които предпочитат придвижване с лични транспортни средства. Русе е град с множество средни и висши учебни заведения, които го правят привлекателен за младите и амбициозни хора, търсещи по-добри условия на живот и по-добро образование. Всяка година русенският университет „Ангел Кънчев“ приема студенти не само от България, но и от целия свят. Голяма част от младежите желаят да продължат образованието си в нашият град, разполагат с ограничени финансови ресурси и единствената им начин за придвижване в града е ГПТ. Но това би ги затруднило, защото единствената информация за разписания, маршрути и линии, която е на разположение е в интернет пространството. Както знаем, информация за ГПТ винаги може да бъде открита в интернет пространството. Все повече и повече хора имат достъп до интернет благодарение на разработване на АГ- АГ (безжичен интернет) навсякъде и по всяко време. Хората си осигуряват достъп от преносими компютри, таблетни и най-вече от мобилните си телефони. Комбинирането на АГ - АГ и мобилни телефони тип „Smartphone“ означава бърз и лесен достъп до интернет. Затова предприемчиви бизнесмени, собственици на офиси, ресторанти и други използват безжични рутери за привличане на клиенти.

Нека го кажем, „Интернет се превръща в необходимост“. И поради това монтирането на Wi - Fi рутери по възловите и натоварени спирки на ГПТ, би привлякло вниманието на много граждани към ГПТ. По този начин хората ще имат

достъп в реално време до интернет страници, които предлагат информация за часове на тръгване и пристигане на превозните средства, и ще могат да планират своето пътуване в движение.

1.2 Информационни системи и други удобства в превозните средства от ГПТ.

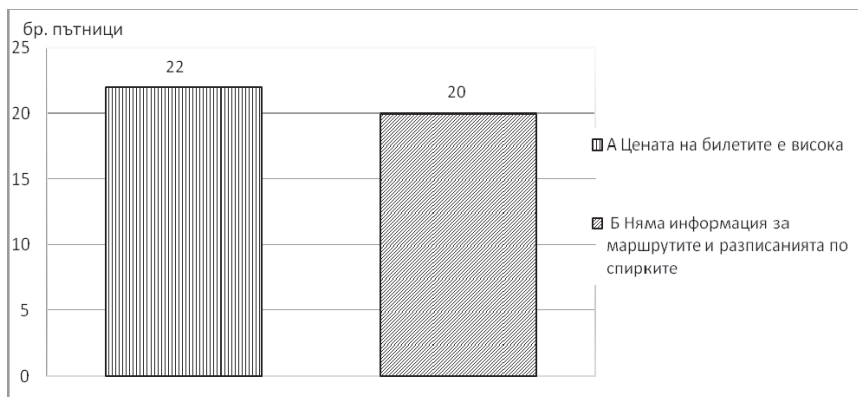
Ефективността на превозните средства в градския транспорт играе главната роля в ценообразуването на билетите в ГПТ. Това зависи от тяхната експлоатация, разход на ресурси и надеждността на автобусите, трамваите, метрото или тролейбусите и другите превозни средства. Тенденцията е за закупуване на нови превозни средства, които не само осигуряват максимална икономичност при превоза на пътници, но също така се грижат за удобството и комфорта на пътниците. Също така трябва да предлагат информация в реално време, като за номера на линията, спирки на които спира превозното средство и следваща спирка, чрез високоговорители монтирани в купето и визуално с електронни табла за граждани с увреден слух, в самото превозно средство трябва да е монтирано графично табло, на което са изобразени разписанията, линиите и спирките на превозните средства, за да се планира успешно смяна на линия по време на пътуването, могат да се поставят и брошури и интерактивни терминали (екрани чувствителни на докосване) за допълнителна информация и реклама.

1.3 Обработка и анализ на анкетите от изучаване на мнението на пътниците по спирките на ГПТ в гр. Русе.

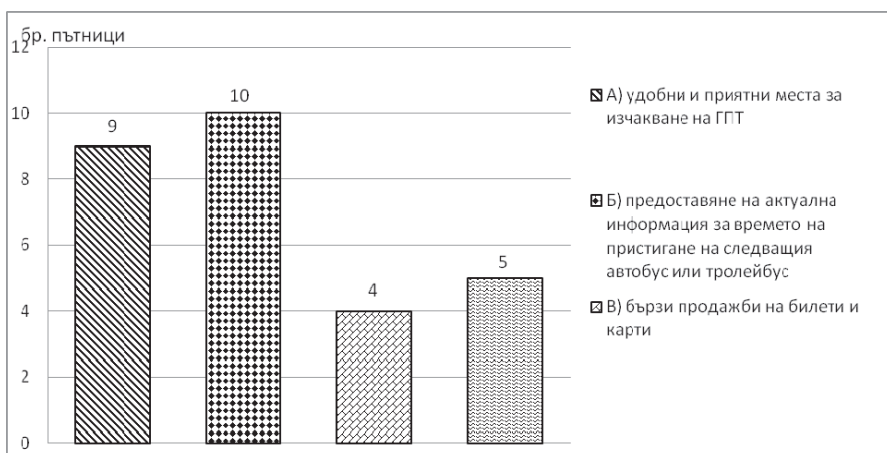
Анкетата се състои от 11 въпроса, 10 от които са с подотговори, а последният е въпрос е отворен и гласи: „Кое е най - належащо да се подобри в услугата, предлагана от ГПТ според Вас “?

Подготвих 42 броя анкети. Анкетирането се проведе в период от една седмица , по 6 броя на ден от понеделник до петък (работните дни) и по 6 през почивните дни събота и неделя (weekend).

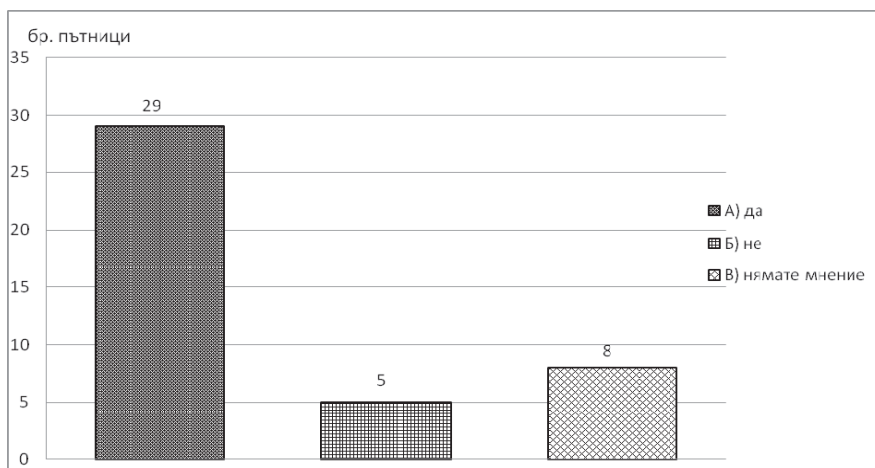
Анкетирането се провеждаше в района на автобусните и тролейбусните спирки където се анкетираха пътници на ГПТ. На посочените по – долу фигури (фиг. 3; фиг.4 и фиг.5) са показани данни за една част от въпросите свързани с информационните системи в ГПТ

Фиг. 3. Въпрос: Ако избягвате използването на ГПТ, кои са причините?

Фиг.4. Въпрос: Моля, отбележете до колко следните фактори биха насърчили хората да използват ГПТ за пътуване до работа и учебните заведения?

Фиг.5. Въпрос: Ако се монтират информационни табла по спирките и в транспортните средства, приложения в интернет за стационарни ползватели, за мобилни телефони и планшети, това ще стимулира ли според Вас използването на ГПТ ?

От посочените отговори данните показват, че на първият въпрос от фиг. 3, 47,6 % са отговорили, че липсата на информация по спирките за разписанията и маршрутите е една от причините поради които избягват използването на ГПТ. По вторият въпрос на фиг. 4, 23,8 % посочват, че предоставянето на актуална информация за времето на пристигане на следващия автобус и тролейбус е един от факторите който би ги насърчило да използват ГПТ. На последният въпрос от фиг 5, 69% са посочили, че монтирането на информационни табла по спирките и в

транспортните средства, приложения в интернет за стационарни ползватели, за мобилни телефони и таблетни ще стимулира използването на ГПТ.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализът на състоянието на информационните системи в градския пътнически транспорт показва, че тяхното приложение е на много ниско технологично равнище, особено в градовете с по - малобройно население.

Очевидна е необходимостта от внедряването на съвременни информационни технологии в градския пътнически транспорт за облекчаването на транспортните потоци, със цел осигуряването на по - бърз достъпен и ефективен начин на придвижване на градското население.

Чрез изложените теоретични и практични виждания по конкретния проблем би могло да се обобща, че при анкетирането на пътниците по спирките на ГПТ, би могло да се стигне до повишаване не само на качеството, но и на обема на пътническите превози.

Самото подобряване на качеството на превода предполага и повишаване на конкурентоспособността на пътническия транспорт. В тази връзка би могло да се каже, че повишаването на конкурентоспособността на пътническия транспорт е необходимо условие за ефективното му функциониране в условията на пазарна икономика и то може да се осъществи в различни направления чрез: намаляване на експлоатационните разходи, увеличаване на приходите чрез гъвкава тарифна политика.

Възприемането на маркетинга като метод на управление, увеличаване на пазарния дял, внедряване на нови технологии, разработване на нови транспортни услуги и др.

За внедряването, развитието и усъвършенстването информационните системи в ГПТ е необходимо да се привлекат средства от Европейският съюз. За целта е необходимо разработването на нови иновационни идеи за информирани на бъдещите потребители на ГПТ.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020г., Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, 2010.

[2] Скортел – Телекомуникационните технологии, спътникови комуникации (наземни) http://www.scrotal.com/?p=25&cat_id=4

[3] DRDLA, Pave. Information Tools for Integrated, Public Number 5, Volume VI, December 2011

[4] http://www.mitt.government.bg/upload/docs/Green_Paper_bg.puff

[5] <http://www.mitt.government.bg/page.pup?category=451&id=3756>

За контакти:

ас. Павел Стоянов, асистент към катедра “Транспорт”, Русенски университет “Ангел Кънчев”, тел.: 082 888 609, E-mail: pstoyanov@uni-ruse.bg

Докладът е рецензиран.